

## Do rešenja bez suđenja

Medijacija je kao piramida. Dve strane su u početku na suprotnim krajevima, a medijator ih kroz razgovor dovodi na vrh, do obostrano prihvatljivog rešenja

Medijacija, rešavanje spora bez suđenja, u zapadnim zemljama je najčešći način rešavanja spora jer je jeftinija, brža i efikasnija od suđenja. O prednostima medijacije nad uobičajenom sudskom procedurom i slučajevima u kojima se primenjuje za *Kapital* govori Marina Klarić-Živković, zamenik predsednika i portparol Drugog opštinskog suda u Beogradu, sudija medijator.

„Suština medijacije je u pojednostavljenju postupka. U sudskom postupku zakazuju se pripremno ročište, glavna rasprava, izvođenje dokaza, a onda slede dalja ročišta. Pri tom, u Drugom opštinskom sudu svaki od tri sudije koji sede u istoj sudnici ima istovremeno u radu 350 predmeta tako da pojedinačni slučaj dolazi na red tri-četiri puta godišnje. Medijacija se figurativno može predstaviti kao piramida u čijoj su osnovi dve strane najpre na suprotnim krajevima. Kroz razgovor, jednu ili eventualno dve sesije, medijator dovodi dve strane na vrh piramide, do zajedničkog rešenja koje one same predlože.“

Medijator ne sprovodi istragu. On pita, ne ispituje. Podstiče strane da razgovaraju. U početku mu je potrebno samo da ima tužbu i odgovor na tužbu. Iz tužbe vidi šta je traženo, iz odgovora – šta je osporeno. Ali, ističe Marina Klarić-Živković, medijator daje šansu svakoj strani da izloži svoje viđenje spora, a onda ih pita da li su saglasne da se razgovori vode odvojeno. Stav jedne strane prenosi se drugoj u meri u kojoj ona to dozvoljava, a ništa što je predočeno medijatoru ne može se koristiti u parničnom postupku.

„Medijator mora da prepozna trenutak u kome bi se strane mogle sukobiti da bi ih potom razdvojio. Zatim ih podstiče da razmišljaju o tome jesu li u pravu i da li stvarno žele ono što kažu jer postoji skriveni interes, u čemu je suština spora“, ističe Marina Klarić-Živković.

Znanje i veštine medijatori stiču treninjom. Zahvaljujući Međunarodnoj finansijskoj korporaciji (IFC), za medijatore je do sada uspešno obučeno više od 40 sudija iz Beograda, Subotice i Niša. Uz podršku IFC-ja, decembra 2004. u Drugom opštinskom sudu je otvoreno je i prvo odeljenje za medija-

ciju u Srbiji u kome je trenutno volonterski angažovano 12 sudija medijatora.

„Tokom obuke svako od nas je naučio kako se vodi postupak, da je medijacija poverljiva i da se sprovodi samo uz saglasnost obeju strana, da je ekonomična i da efikasno rešava sporne situacije. Obučavani smo kako da se obratimo strankama, kako da ih vodimo do rešenja i dajemo im zakonski okvir. U sudnici sudija ne uči stranke postupku, već samo može da ih pouči da se, ukoliko nemaju novca da angažuju advokata, obrate službi pravne pomoći u svojoj opštini“, kaže Marina Klarić-Živković.



### Entuzijazam

„Radili smo mnogo motivisani željom za novim znanjem jer nama sudijama nije dozvoljeno da obavljamo drugi posao uz sudijsku funkciju. Pri tom, za stranke je mirno rešavanje spora bilo, i još jeste, besplatno“, kaže Marina Klarić-Živković.